

ข้อพิจารณากฎหมายค้ำประกันและจำนอง (ฉบับที่ ๒๐ และ ฉบับที่ ๒๑)

ข้อความเบื้องต้น

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ส่วนพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

มาตรา ๖๘๑ อันค้ำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์

หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนี้นั้นอาจเป็นผลได้จริง
ก็ประกันได้ แต่ต้องระบุวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุด
ที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน เว้นแต่เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไป
หลายคราวตามมาตรา ๖๘๙ จะไม่ระบุระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

สัญญาค้ำประกันต้องระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ค้ำประกัน
ย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้หรือสัญญาที่ระบุไว้เท่านั้น

หนี้ันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็น
ผู้ไร้ความสามารถนั้นก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือ
ไร้ความสามารถนั้นในขณะที่ เข้าทำสัญญาผูกพันตน

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่สัญญาค้ำประกันระบุให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบ
ในหนี้สินของลูกหนี้ชั้นต้นทุกประเภทโดยไม่อาจรู้ได้ว่าขอบเขตของความรับผิดชอบมีอะไรบ้าง
๒. กรณีค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขต้องระบุมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุด
ที่ค้ำประกัน และระยะเวลาก่อนนี้ประธาน
๓. การค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตามมาตรา ๖๘๙ ไม่จำเป็นต้องระบุ
ระยะเวลาในการก่อหนี้ประธาน
๔. แม้มิใช่หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขก็ต้องระบุมูลหนี้ให้ชัดแจ้ง
๕. ข้อตกลงที่แตกต่างไปจากวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ตกเป็นโมฆะ (มาตรา
๖๘๕/๑)

๖. บทบัญญัติมาตรานี้นำไปใช้กับสัญญาจ้างองด้วย (มาตรา ๗๐๗) และข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างองที่แตกต่างไปจากมาตรานี้ย่อมตกเป็นโมฆะเช่นเดียวกัน แม้ไม่ได้บัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๕/๑ ไปใช้ด้วยก็ตาม

๗. สัญญาค้ำประกันที่ทำไว้ก่อนกฎหมายใหม่ใช้บังคับแม้ไม่เป็นไปตามมาตรานี้ก็ยังคงใช้บังคับได้ (ดูบทเฉพาะกาล ฉบับที่ ๒๐ มาตรา ๑๘)

มาตรา ๖๘๑/๑ ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่เจ้าหนี้อาศัยการทำสัญญาเป็นเครื่องมือในการทำให้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นที่สองต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นหรือเกินกว่าลูกหนี้ชั้นต้น

๒. กฎหมายไม่ยอมให้ตกลงยกเว้นสิทธิเคียงตามมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐

๓. ต้องเป็นกรณีที่มีสัญญาค้ำประกันเกิดขึ้นแล้วและมีการทำข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมในขณะนั้นหรือในภายหลัง

๔. กรณีที่ผู้ค้ำประกันตกลงให้เจ้าหนี้หักเงินในบัญชีเงินฝากของผู้ค้ำประกันที่มีอยู่กับเจ้าหนี้หรือหักเงินเดือนหรือเงินอื่น เช่น ค่าเช่า ที่เจ้าหนี้จะต้องจ่ายแก่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ประธาน ได้ทันทีถ้าลูกหนี้ชั้นต้นไม่ชำระหนี้ตามกำหนด เป็นการตกลงถึงวิธีการที่เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ประธานคือ นอกจากวิธีที่ลูกหนี้ชั้นต้นนำเงินมาชำระแล้ว สามารถใช้วิธีหักกลับกับเงินที่เจ้าหนี้จะต้องจ่ายแก่ผู้ค้ำประกันได้ด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการชำระหนี้โดยวิธีอื่นอันเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่เจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้ตามกำหนดเวลาเท่านั้น จึงไม่ใช่การตกลงว่าเมื่อเจ้าหนี้เรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ห้ามผู้ค้ำประกันใช้สิทธิเคียงหรือเป็นการตกลงให้รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ถ้าผู้ค้ำประกันนำสังหาริมทรัพย์มาจำนำเป็นประกันหนี้ประธานด้วย เมื่อลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัดเจ้าหนี้ย่อมบังคับเอาหลักประกันดังกล่าวได้ตามสัญญาจำนำไม่ใช่การบังคับตามสัญญาค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันจะอ้างว่าสัญญาจำนำดังกล่าวเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๑ เพราะมีผลทำให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมไม่ได้ และกฎหมายไม่ได้ห้ามผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นการประกันด้วยบุคคลนำทรัพย์สินของตนเองมาวางเป็นหลักประกันด้วย (ประกันด้วยทรัพย์สิน) เว้นแต่จะเป็นการทำสัญญาจ้างองซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๗๒๗/๑ วรรคสอง

๕. แม้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิเคียงก็ไม่ได้ห้ามเจ้าหนี้ที่จะฟ้องผู้ค้ำประกันร่วมไปกับลูกหนี้ชั้นต้น

๖. ผู้ค้าประกันที่ถูกฟ้องต่อศาลแล้วตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับเจ้าหนี้ โดยยอมร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ชั้นต้น ไม่ขัดต่อมาตรานี้และศาลมีอำนาจพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวได้ เนื่องจากลูกหนี้ได้ผิดนัดและผู้ค้าประกันมีหนี้จะต้องชำระต่อเจ้าหนี้แล้ว สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจึงเป็นเพียงการแสวงหาวิธีการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันเอง ไม่ใช่การทำข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันแต่อย่างใด ทั้งศาลเป็นผู้ทำสัญญาให้มีใช้กรณีที่เจ้าหนี้กับผู้ค้าประกันทำสัญญากันเองซึ่งอาจมีการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าบังคับให้ผู้ค้าประกันจ่ายอมตกลงด้วยซึ่งเป็นที่มาของการแก้ไขมาตรานี้

๗. ผู้ค้าประกันการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ทำได้ต่อศาลเป็นเสมือนลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ผู้เป็นเจ้าหนี้สามารถบังคับคดีได้ทันที ผู้ค้าประกันจะใช้สิทธิเรียกร้องหรือถึงแม้ว่ามีการผ่อนเวลาผู้ค้าประกันจะอ้างเป็นเหตุหลุดพ้นความรับผิดตามมาตรา ๗๐๐ หาได้ไม่ ทั้งไม่จำเป็นต้องมีหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ ศาลมีอำนาจสั่งบังคับคดีได้ทันที เพราะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายวิธีพิจารณาความซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ (ปวิพ มาตรา ๒๗๔)

๘. นิติบุคคลที่เข้าเป็นผู้ค้าประกันไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นใดตกลงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้

๙. ตามมาตรา ๗๒๗/๑ กำหนดให้ผู้มีอำนาจในการจัดการตามกฎหมาย (ผู้แทน) หรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลที่ทำสัญญาจำนองทรัพย์สินของตนเป็นประกันหนี้ของนิติบุคคลสามารถทำสัญญาค้ำประกันเพื่อรับผิดชอบเกินกว่ามูลค่าทรัพย์สินจำนองได้ แต่ในสัญญาค้ำประกันจะกำหนดให้บุคคลดังกล่าวรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมไม่ได้

๑๐. ผู้ค้าประกันที่มีสิทธิเรียกร้องแต่ไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้กับเจ้าหนี้ไม่เสียสิทธิที่จะไปไล่เบี้ยจากลูกหนี้ชั้นต้นเพราะมิใช่กรณีละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ชั้นต้นตามมาตรา ๖๙๕ (มิใช่กรณีตามมาตรา ๔๐๗ เรื่องลาภมิควรได้ เพราะมิใช่การกระทำตามอำเภอใจโดยรู้ว่าตนไม่มีความผูกพันที่จะต้องชำระ และไม่ใช้การเรียกทรัพย์สินที่ตนได้ชำระไปแล้วคืนจากเจ้าหนี้)

๑๑. การใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ค้าประกันที่ขอให้เจ้าหนี้เอาชำระหนี้จากทรัพย์สินที่วางเป็นประกันก่อนตามมาตรา ๖๙๐ ต้องเป็นกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันนั้นเป็นของลูกหนี้ชั้นต้นวางไว้ หากเป็นทรัพย์สินของผู้ค้าประกันรายอื่นวางไว้ ผู้ค้าประกันคนหนึ่งจะเรียกร้องให้เจ้าหนี้ไปบังคับเอากับทรัพย์สินที่ผู้ค้าประกันคนอื่นวางเป็นหลักประกันไว้ไม่ได้

๑๒. กรณีที่มีผู้ค้าประกันหลายคนในหนี้รายเดียวกันผู้ค้าประกันคนหนึ่งจะเรียกร้องให้เจ้าหนี้ไปบังคับเอากับผู้ค้าประกันคนอื่นก่อนไม่ได้เพราะทุกคนต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้อย่างลูกหนี้ร่วมกันตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง กล่าวคือ เจ้าหนี้บังคับเอากับผู้ค้าประกันคนหนึ่งคนใดได้โดยสิ้นเชิง แต่ในระหว่างผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่าๆกัน ผู้ค้าประกันที่ชำระไปก่อนย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยจากผู้ค้าประกันคนอื่นได้ เว้นแต่ผู้ค้าประกันคนนั้นได้จำกัดความรับผิดไว้เพียงใดก็ได้ไล่เบี้ยได้ไม่เกินจำนวนนั้น

มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าบทบัญญัติมาตราใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนซึ่งคู่สัญญาไม่อาจตกลงยกเว้นกันได้

๒. บทบัญญัติมาตรานี้ใช้บังคับกับการทำข้อตกลงระหว่างเจ้าหนี้กับผู้ค้าประกันที่ปลดทอนสิทธิที่สำคัญของผู้ค้าประกันที่กฎหมายมุ่งจะคุ้มครอง ดังนั้น กรณีดังต่อไปนี้เจ้าหนี้กับผู้ค้าประกันจะทำสัญญาหรือข้อตกลงแตกต่างไปจากที่กฎหมายกำหนดไม่ได้

มาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม เช่นไม่ระบุหนี้หรือจำนวนเงินสูงสุดที่ผู้ค้าประกัน

มาตรา ๖๘๖ เช่น ตกลงว่า เมื่อลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้ไม่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวผู้ค้าประกันหรือผู้ค้าประกันจะไม่ใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการที่ลูกหนี้ขึ้นต้นมีอยู่ก่อนการผิดนัด

มาตรา ๖๘๔ เช่น ห้ามผู้ค้าประกันยกข้อต่อสู้ของตนเองหรือของลูกหนี้ขึ้นต้นขึ้นยันเจ้าหนี้

มาตรา ๖๘๘ เช่น ให้ผู้ค้าประกันยังต้องรับผิดชอบหนี้ของลูกหนี้ขึ้นต้นระงับไปแล้ว

มาตรา ๖๘๙ เช่น ห้ามผู้ค้าประกันใช้สิทธิบอกเลิกการค้าประกันหนี้ที่เกิดจากกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

๓. ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ค้าประกันทำข้อตกลงกับลูกหนี้ขึ้นต้นว่าตนจะไม่ใช้สิทธิตามมาตรา ๖๘๙ ข้อตกลงดังกล่าวไม่ตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕ เพราะไม่ใช่ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่ทำต่อเจ้าหนี้ ข้อตกลงดังกล่าวจึงผูกพันลูกหนี้ขึ้นต้นกับผู้ค้าประกัน แต่ถึงแม้ว่าจะมีข้อตกลงดังกล่าวผู้ค้าประกันก็ยังคงใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาต่อเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๘๙ ได้ เพียงแต่อาจต้องใช้ค่าเสียหายแก่ลูกหนี้ขึ้นต้นเนื่องจากตนเองเป็นฝ่ายผิดสัญญา

๔. กรณีที่สัญญาการค้าประกันไม่มีข้อห้ามผู้ค้าประกันยกข้อต่อสู้ของตนเองขึ้นยันเจ้าหนี้ แต่ผู้ค้าประกันสมัครใจไม่ยกขึ้นต่อสู้เอง ผู้ค้าประกันไม่เสียสิทธิที่จะไปไล่เบี้ยจากลูกหนี้ขึ้นต้น (ไม่เข้ามาตรา ๖๘๕ เพราะมิใช่กรณีไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต้น)

๕. แต่ถ้าผู้ค้าประกันทำข้อตกลงกับลูกหนี้ขึ้นต้นว่า จะไม่ยกข้อต่อสู้ทั้งของตนเองและของลูกหนี้ขึ้นต้นตามมาตรา ๖๘๔ ขึ้นยันเจ้าหนี้ โดยลูกหนี้ขึ้นต้นยอมที่จะชดใช้ค่าเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้นแก่ผู้ค้าประกันจากการที่ไม่ยกข้อต่อสู้นั้น ข้อตกลงดังกล่าวไม่ตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕ เพราะไม่ใช่ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าประกันที่ทำต่อเจ้าหนี้ (เจตนารมณ์ของมาตรานี้เพียงเพื่อคุ้มครองผู้ค้าประกันมิให้ถูกเจ้าหนี้บังคับให้ต้องยอมสละสิทธิต่างๆที่กฎหมายเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ แต่การทำข้อตกลงเช่นนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของลูกหนี้ขึ้นต้นและผู้ค้าประกันก็ได้รับการคุ้มครองโดยสามารถไล่เบี้ยจากลูกหนี้ขึ้นต้นได้ ถึงแม้จะเข้ามาตรา ๖๘๕ แต่เมื่อลูกหนี้ขึ้นต้นทำสัญญาว่าจะชดใช้เงินที่เสียไปคืน ก็ต้องผูกพันตามสัญญา)

มาตรา ๖๘๖ เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้นี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้นี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

ในกรณีที่เจ้าหนี้นี้มิได้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

เมื่อเจ้าหนี้นี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้หรือผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ค้ำประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ก่อนการผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๗๐๑ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามวรรคสาม เจ้าหนี้นี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดในระหว่างนั้นมิได้

การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ นี้ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๓

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ค้ำประกันมีโอกาสเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้ชั้นต้นโดยไม่ต้องรับผิดในดอกเบี้ยและค่าเสียหายที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการผิดนัด

๒. トラバドที่เจ้าหนี้นี้ยังมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน จะฟ้องผู้ค้ำประกันไม่ได้ แต่หนี้ไม่ระงับ

๓. กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าในหนังสือต้องมีข้อความอะไรบ้าง จึงแล้วแต่เจ้าหนี้นี้แต่อย่างน้อยต้องแจ้งว่าลูกหนี้ชั้นต้นได้ผิดนัดแล้วและให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แก่เจ้าหนี้นี้

๔. การส่งหนังสือบอกกล่าวเกินกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้นี้เพียงเสียสิทธิเรียกดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน และอุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แต่ก็ยังฟ้องผู้ค้ำประกันให้รับผิดในต้นเงินและดอกเบี้ยก่อนหน้านั้นได้

๕. หน่วยราชการที่เป็นเจ้าหนี้ควรวางมาตรการควบคุมให้เจ้าหนี้ที่สามารถส่งหนังสือบอกกล่าวแก่สถาบันการเงินที่เป็นผู้ค้ำประกันได้ทันภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด ไม่เช่นนั้นจะเสียสิทธิในการเรียกค่าสินไหมทดแทน เช่น ค่าปรับรายวัน ที่เกิดขึ้นหลังจากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

๖. เพื่อป้องกันการโต้แย้ง ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นนิติบุคคล สัญญาค้ำประกันควรระบุถึงบุคคลและสถานที่ที่เจ้าหนี้นี้จะต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปถึง

๗. เพียงส่งหนังสือภายใน ๖๐ วันก็ใช้ได้แล้ว แม้วันที่หนังสือไปถึงผู้ค้าประกัน จะเลยกำหนดเวลาดังกล่าวก็ไม่ทำให้เจ้าหน้าที่เสียสิทธิ

๘. เจ้าหน้าที่มีการพิจารณาพิสูจน์ว่าคำบอกกล่าวไปถึงผู้ค้าประกันแล้ว

๙. การยื่นฟ้องผู้ค้าประกันไม่ถือเป็นการบอกกล่าวตามมาตรานี้

๑๐. นับแต่วันที่ลูกหนี้ขึ้นต้นผิดนัด ผู้ค้าประกันมีสิทธิเข้าชำระหนี้แทนเสมือนลูกหนี้ ขึ้นต้นยังไม่ผิดนัดได้จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น (ดูวรรคสามและวรรคสี่) ถ้าลูกหนี้ขึ้นต้นมีหนี้ค้างชำระ อยู่ก่อนเริ่มชำระหนี้งวดต่อไป ผู้ค้าประกันต้องแก้ไขการผิดนัดด้วยการชำระหนี้ที่ค้างเหล่านั้น (วรรคสามใช้คำว่า "ชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการ...ที่...มีอยู่...ก่อนการผิดนัด")

๑๑. เมื่อผู้ค้าประกันใช้สิทธิชำระหนี้โดยถูกต้องตามมาตราแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิด

๑๒. การแสดงเจตนาว่าจะชำระหนี้แทนลูกหนี้ขึ้นต้น กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้อง ทำภายในเวลาใด แต่ทางปฏิบัติในหนังสือบอกกล่าวของเจ้าหน้าที่อาจมีการแจ้งว่า หากผู้ค้าประกันจะใช้ สิทธิดังกล่าวต้องดำเนินการภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด การกำหนดเวลาเช่นนั้นย่อมไม่ผูกพัน ผู้ค้าประกัน ผู้ค้าประกันยังคงใช้สิทธิได้แม้เกินกำหนดเวลาที่ระบุในหนังสือบอกกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม การชำระหนี้ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๕ คือต้องกระทำโดยสุจริต ดังนั้น หากพฤติการณ์เห็นได้ชัดว่า การใช้สิทธิชำระหนี้ของผู้ค้าประกันตามมาตรานี้เป็นไปโดยไม่สุจริต เช่น เจ้าหน้าที่พยายามติดต่อ แต่ผู้ค้าประกันไม่ชำระจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ยื่นฟ้องแล้วเพิ่งจะมาใช้สิทธิตามมาตรานี้อาจถือได้ว่าเป็นการ กระทำที่ไม่สุจริต ศาลอาจพิพากษาให้รับผิดในดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งค่าเสียหายได้เช่นเดียวกับ ลูกหนี้ขึ้นต้น

๑๓. ผู้ค้าประกันที่ได้ชำระหนี้ไปตามมาตรานี้มีสิทธิไล่เบี้ยจากลูกหนี้ขึ้นต้นได้ตาม มาตรา ๖๙๓

๑๔. เจ้าหน้าที่กับผู้ค้าประกันจะทำความตกลงยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรานี้หรือให้ปฏิบัติ เป็นอย่างอื่นแตกต่างไปจากที่กำหนดในมาตรานี้ไม่ได้ ข้อตกลงนั้นตกเป็นโมฆะมาตรา ๖๘๕/๑

๑๕. สัญญาผู้ค้าประกันที่ทำไว้ก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ ถ้าลูกหนี้เพิ่ง ผิดนัดหลังจากกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว เจ้าหน้าที่ต้องมีหนังสือบอกกล่าวและผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ (ดูบทเฉพาะกาล ฉบับที่ ๒๐ มาตรา ๑๙) ดังนั้น หากสัญญา ที่ทำไว้ก่อนดังกล่าวมีข้อความที่แตกต่างจากมาตรา ๖๘๖ น่าจะใช้บังคับไม่ได้

๑๖. อายุความ

(๑) อายุความของผู้ค้าประกันเริ่มนับแต่วันที่ลูกหนี้ขึ้นต้นผิดนัด

(๒) ถ้าอายุความของลูกหนี้ขึ้นต้นสะดุดหยุดลง เช่น ลูกหนี้ขึ้นต้นรับสภาพหนี้ เป็นหนังสือ (มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑)) อายุความของผู้ค้าประกันก็สะดุดหยุดลงตามไปด้วย (มาตรา ๖๙๒)

(๓) ถ้าอายุความของลูกหนี้ขึ้นต้นขาดลง อายุความของผู้ค้าประกันก็ขาดลงด้วย ถึงแม้ จะยังไม่ครบกำหนดก็ตาม (มาตรา ๑๙๓/๒๖)

(๔) ถ้าอายุความของลูกหนี้ชั้นต้นขาดลง แต่ต่อมาลูกหนี้ชั้นต้นสละประโยชน์แห่งอายุความนั้น ย่อมไม่กระทบสิทธิของผู้ค้าประกัน กล่าวคือ ต้องถือว่าอายุความของผู้ค้าประกันขาดไปแล้ว (มาตรา ๑๙๓/๒๔) หรือลูกหนี้ชั้นต้นไปทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือให้ประกันอย่างหนึ่งอย่างใดแก่เจ้าหนี้เพิ่มเติม ก็ไม่กระทบสิทธิของผู้ค้าประกัน กล่าวคือ ต้องถือว่าอายุความของผู้ค้าประกันขาดไปแล้ว เช่นเดียวกัน (มาตรา ๑๙๓/๒๘ วรรคสอง)

(๕) ถ้าหลังจากอายุความของผู้ค้าประกันขาดลงแล้ว ผู้ค้าประกันเข้าชำระหนี้ต่อเจ้าหนี้ ผู้ค้าประกันจะเรียกเงินคืนจากเจ้าหนี้ไม่ได้ (มาตรา ๑๙๓/๒๘ วรรคหนึ่ง) หรือไปทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ต่อเจ้าหนี้ ก็จะเพิกถอนไม่ได้และต้องชำระหนี้ตามหนังสือรับสภาพหนี้ (มาตรา ๑๙๓/๒๘ วรรคสอง) ทั้งสองกรณี ถ้าอายุความของลูกหนี้ชั้นต้นขาดไปแล้วและผู้ค้าประกันยังยื่นชำระหนี้หรือทำหนังสือรับสภาพหนี้โดยละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ชั้นต้น ผู้ค้าประกันย่อมสิ้นสิทธิไต่เบี่ย (มาตรา ๖๙๕)

มาตรา ๖๙๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตกลงกับลูกหนี้ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้าประกันรวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวภายในหกสิบ วันนับแต่วันที่ตกลงกันนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่ เหลือนั้นแล้วก็ดี หรือลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้าประกัน ในการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันดังกล่าว ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้าประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น ทั้งนี้ ข้อตกลงที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้นมีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตามมาตรา ๗๐๐

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ค้าประกันได้รับประโยชน์จากการปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ชั้นต้น

๒. โดยปกติการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้น มักทำในรูปของสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งจะขยายเวลาชำระหนี้ตามสัญญาเดิมออกไปอีกระยะเวลาหนึ่งและมีข้อตกลงด้วยว่าหากลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัดอีกก็จะต้องกลับไปปรับผิดในจำนวนหนี้เดิม ดังนั้น ถ้าไม่มีบทบัญญัติมาตรานี้เมื่อลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ค้าประกันจะเข้าไปชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้แทนลูกหนี้ชั้นต้นไม่ได้เพราะตนเองไม่ใช่คู่สัญญา บทบัญญัติมาตรานี้จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ค้าประกันสามารถชำระหนี้ตามจำนวนที่ไต่ลดให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้นแล้วเพื่อให้ตนเองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาการค้าประกันได้

๓. ต้องเป็นกรณีที่เจ้าหนี้กับลูกหนี้ชั้นต้นทำข้อตกลงซึ่งมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ ซึ่งถึงแม้ว่าผู้ค้ำประกันไม่ได้เข้ามาร่วมตกลงด้วย ก็ยังได้รับประโยชน์จากข้อตกลงนั้น กล่าวคือ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้เพียงเท่าจำนวนหนี้ที่ได้ลดแล้ว และยังได้รับประโยชน์ในเรื่องของเวลา การชำระหนี้ซึ่งยาวกว่าลูกหนี้ชั้นต้น ๖๐ วันหรือกว่านั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับเวลาที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว

๔. ถ้าเจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งผู้ค้ำประกันก่อนครบกำหนดที่ลูกหนี้ชั้นต้นจะต้องชำระหนี้ ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ตามที่ได้ลดภายในไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระหนี้ดังกล่าว แต่ถ้ามีหนังสือแจ้งเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบซึ่งน่าจะหมายถึงวันที่หนังสือฉบับนั้นไปถึงผู้ค้ำประกัน

๕. ความในวรรคสองที่ห้ามทำ "ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกัน ให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง" โดยปกติหมายถึงการทำข้อตกลงไม่ให้สิทธิแก่ผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้ตามที่ได้มีการลดให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้นหรือให้สิทธิน้อยกว่าที่ลูกหนี้ชั้นต้นได้รับหรือห้ามผู้ค้ำประกันใช้สิทธิเข้าไปชำระหนี้เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ตกลงไว้กับลูกหนี้ชั้นต้นซึ่งไม่ว่าข้อตกลงนั้นทำไว้ก่อนหรือภายหลังจากที่มีการลดจำนวนหนี้ ย่อมตกเป็นโมฆะทั้งสิ้น

๖. ถ้าผู้ค้ำประกันเข้ามาร่วมทำข้อตกลงในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ด้วย ก็ต้องผูกพันตามข้อตกลงที่ทำไว้ ปัญหาว่า ในข้อตกลงนั้นจะกำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องชำระหนี้ตามที่ได้ลดภายในกำหนดเวลาเดียวกันกับลูกหนี้ชั้นต้นโดยไม่ให้เวลาเพิ่ม ๖๐ วันได้หรือไม่ กล่าวคือ จะถือว่าข้อตกลงดังกล่าวมีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันซึ่งต้องห้ามตามวรรคสองหรือไม่ เห็นว่า เรื่องระยะเวลาชำระหนี้ที่ผู้ค้ำประกันได้เพิ่มอีก ๖๐ วัน เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ ๒๑ ซึ่งต้องการจะแก้ไขข้อบกพร่องของฉบับที่ ๒๐ ที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันสามารถใช้สิทธิตามมาตรานี้เมื่อใดก็ได้แม้ล่วงเลยกำหนดเวลาตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันได้เปรียบเจ้าหนี้เพราะผู้ค้ำประกันจะชำระหนี้เมื่อใดก็ได้และยังได้ลดจำนวนหนี้ด้วย จึงได้มีการแก้ไขโดยกำหนดให้เจ้าหนี้ต้องมีหนังสือแจ้งไปยังผู้ค้ำประกันที่ไม่ได้เข้ามาร่วมตกลงในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ชั้นต้นให้ทราบถึงการลดหนี้และกำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าว (ดังเห็นได้จากกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า "...แจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึง..." ซึ่งแสดงว่าให้แจ้งเฉพาะกรณีที่ผู้ค้ำประกันไม่ทราบเรื่องการปรับโครงสร้างหนี้) และให้เวลาผู้ค้ำประกันมากกว่าลูกหนี้ชั้นต้นอีก ๖๐ วัน ดังนั้น ถ้าผู้ค้ำประกันได้เข้าร่วมในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้และทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ รวมถึงกำหนดเวลาในการชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ก็ไม่ต้องมีหนังสือแจ้งผู้ค้ำประกันและผู้ค้ำประกันก็ไม่ได้เวลาเพิ่มอีก ๖๐ วันตามวรรคหนึ่ง การที่ผู้ค้ำประกันเข้าร่วมทำข้อตกลงว่าจะชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นจึงมิใช่ข้อตกลงที่เพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันมากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง แต่ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ค้ำประกันไม่ได้เข้าร่วมทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้แล้วเจ้าหนี้เรียกให้ผู้ค้ำประกันมาทำข้อตกลงในภายหลังว่าจะชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นซึ่งมีผลให้ผู้ค้ำประกันเสียสิทธิที่จะได้รับเวลาเพิ่มขึ้นอีก ๖๐ วัน เช่นนี้ ต้องถือว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันมากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

๗. การที่เจ้าหน้าที่ขยายเวลาการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้นภายหลังจากที่ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัดแล้ว (ไม่ว่าจะมีการลดจำนวนหนี้ตามมาตรานี้ด้วยหรือไม่ก็ตาม) ไม่ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตามมาตรา ๗๐๐ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้ค้ำประกันไม่ได้ตกลงหรือยินยอมด้วยในการขยายเวลาดังกล่าว ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

๘. บทเฉพาะกาลใช้กับสัญญาค้ำประกันที่ทำไว้ก่อนกฎหมายใหม่ด้วย

มาตรา ๗๐๐ ถ้าค้ำประกันหนี้จะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอน และเจ้าหน้าที่ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น

ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหน้าที่ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้

ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์ต้องการให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ซึ่งมีกำหนดเวลาชำระแน่นอนแต่เจ้าหน้าที่ไปผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ชั้นต้นโดยผู้ค้ำประกันไม่ได้ยินยอมด้วย และการตกลงหรือยินยอมนั้นจะต้องให้ในขณะที่มีการผ่อนเวลา จะยินยอมกันล่วงหน้าไม่ได้ ทั้งนี้ ก็เพื่อมิให้ผู้ค้ำประกันหนี้ซึ่งมีกำหนดเวลาชำระแน่นอนแต่แรกต้องกลายเป็นรับผิดอย่างไม่มีกำหนดเวลาเพราะเหตุทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้าว่ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ได้ (เนื่องจากถ้าเจ้าหน้าที่ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ชั้นต้นไปเรื่อย ๆ ผู้ค้ำประกันก็ต้องผูกพันรับผิดอย่างไม่มีที่สิ้นสุด)

๒. บทบัญญัติมาตรานี้ใช้เฉพาะกรณีที่หนี้ประธานมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน แต่ถ้าหนี้ประธานไม่มีกำหนดเวลาชำระแน่นอน เช่น สัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีระบุว่าจะให้วงเงินเบิกเงินเกินบัญชีจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และลูกหนี้ชั้นต้นต้องชำระเงินคืนแก่เจ้าหน้าที่ทันทีเมื่อมีการเบิกเงินเกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เช่นนี้ ไม่ถือว่าหนี้ประธานมีกำหนดเวลาชำระแน่นอนเพราะไม่อาจอนุมานได้ว่าลูกหนี้ชั้นต้นจะต้องชำระหนี้เมื่อใดแน่ ดังนั้น ถ้าต่อมาลูกหนี้ชั้นต้นเบิกเกินวงเงินไป ๕๐๐,๐๐๐ บาท หนี้นี้ย่อมถึงกำหนดชำระทันที แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ใช้วิธีขยายวงเงินให้อีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีผลทำให้ลูกหนี้ชั้นต้นยังไม่ต้องชำระเงินคืนและคล้ายกับเป็นการผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้นก็ตาม แต่เมื่อกรณีนี้ไม่ใช่หนี้อันมีกำหนดเวลาแน่นอน แม้ผู้ค้ำประกันไม่ได้ตกลงหรือยินยอมในการที่จะขยายวงเงินให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้น ก็ไม่ทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

๓. การผ่อนเวลาตามมาตรานี้ต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาเป็นการแน่นอนและมีผลว่าระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหน้าที่จะใช้สิทธิเรียกร้องไม่ได้ ถ้าลำพังเพียงแค่ว่าเจ้าหน้าที่ยังไม่ใช้สิทธิเรียกร้องโดยไม่มีข้อห้ามว่าเจ้าหน้าที่จะใช้สิทธิเรียกร้องไม่ได้ในระหว่างเวลาที่ขยายออกไปนั้น ย่อมไม่ใช่การผ่อนเวลา

แต่การขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ขั้นต้นถ้ากระทำภายหลังจากที่ลูกหนี้ขั้นต้นต้นผิดนัดแล้ว (สัญญาปรับโครงสร้างหนี้ส่วนใหญ่เป็นเช่นนี้) แม้มีข้อตกลงว่าเจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องในระหว่างเวลาที่ขยายออกไปไม่ได้ ตามมาตรา ๖๕๑ วรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าข้อตกลงนั้นเป็นการผ่อนเวลา ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้ค้าประกันไม่ได้ตกลงรับรู้ด้วยก็ไม่ทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดแต่อย่างใด

๔. กรณีค้าประกันหนี้เงินซึ่งลูกหนี้ขั้นต้นจะต้องชำระต่อเจ้าหนี้ แต่ตามสัญญาประธานกำหนดให้ลูกหนี้ขั้นต้นมีหน้าที่ระทำการอย่างอื่นด้วย เช่น ต้องส่งมอบงบการเงินต่อเจ้าหนี้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดงบ หากเจ้าหนี้เพียงแต่ผ่อนเวลาการส่งมอบงบการเงินออกไปโดยผู้ค้าประกันไม่ทราบเรื่อง ผู้ค้าประกันจะอ้างว่าตนเองหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดในหนี้เงินด้วยไม่ได้เพราะเจ้าหนี้ไม่ได้ผ่อนเวลาชำระหนี้เงินแต่อย่างใด

๕. ข้อตกลงที่ผู้ค้าประกันทำไว้วันเป็นการยินยอมไว้ล่วงหน้าให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ขั้นต้นได้ เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ เว้นแต่ผู้ค้านั้นเป็นสถาบันการเงินหรือเป็นผู้ค้าประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ ดังนั้น หน่วยราชการหรือเอกชนรายใดที่รับหนังสือค้าประกันจากบุคคลซึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพค้าประกัน ย่อมทำข้อตกลงลักษณะนี้เป็นการล่วงหน้าไม่ได้ และหากจะมีการผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ขั้นต้นจะต้องแจ้งให้ผู้ค้าประกันมาตกลงยินยอมด้วย มิฉะนั้น ผู้ค้าประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดทันที

๖. การให้ความยินยอมของผู้ค้าประกันในการผ่อนเวลา กฎหมายห้ามทำไว้ล่วงหน้าเท่านั้น ดังนั้น ผู้ค้าประกันจึงอาจให้ความยินยอมได้ทั้งในขณะที่เจ้าหนี้กับลูกหนี้ขั้นต้นตกลงผ่อนเวลากันหรือให้สัตยาบันในภายหลังก็ได้

๗. การตกลงยินยอมในการผ่อนเวลาแม้จะเป็นการตกลงที่เกี่ยวกับสัญญาการค้าประกัน แต่ไม่ใช่การทำสัญญาการค้าประกันโดยตรงเนื่องจากสัญญาการค้าประกันเกิดขึ้นมาก่อนหน้านั้นแล้ว การตกลงดังกล่าวจึงไม่ควรตกอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๖๘๐ วรรคสอง ที่จะต้องทำเป็นหนังสือจึงต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ

๘. ผู้ค้าประกันอาจทำหนังสือมอบอำนาจไว้ล่วงหน้าให้ลูกหนี้ขั้นต้นเป็นผู้ตกลงในเรื่องการผ่อนเวลาแทนผู้ค้าประกันได้

๙. สัญญาการค้าประกันที่ทำขึ้นก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ แม้มีข้อตกลงของผู้ค้าประกันที่แสดงความยินยอมไว้ล่วงหน้าให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ขั้นต้นได้ ข้อตกลงนั้นยังมีผลใช้บังคับไม่ตกเป็นโมฆะแต่อย่างใด (ดูบทเฉพาะกาล ฉบับที่ ๒๐ มาตรา ๑๘)

มาตรา ๗๑๔/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงานที่แตกต่างไปจากมาตรา ๗๒๘
มาตรา ๗๒๙ และมาตรา ๗๓๕ เป็นโมฆะ

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่จะต้องบอกกล่าวและกำหนดเวลาให้ลูกหนี้ ผู้จ้างงานที่เป็นบุคคลที่สาม และผู้รับโอนทรัพย์สินจ้างงานทราบและชำระหนี้ก่อนที่จะบังคับจ้างงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งคู่สัญญาจะตกลงเป็นอย่างอื่นไม่ได้เพราะกฎหมายต้องการให้บุคคลเหล่านี้มีโอกาสที่จะชำระหนี้ก่อนถูกบังคับจ้างงาน

๒. ข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงานที่แตกต่างจากบทบัญญัติในมาตราต่อไปนี้ตกเป็นโมฆะ
มาตรา ๗๒๘ เช่น ตกลงกันว่าไม่ต้องบอกกล่าวหรือให้เวลาลูกหนี้ชำระหนี้้น้อยกว่า ๖๐ วัน หรือแม้ผู้รับจ้างงานบอกกล่าวแก่ผู้จ้างงานซึ่งเป็นบุคคลที่สามช้ากว่าที่กฎหมายกำหนด ผู้จ้างงานยังต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยและอุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งหมด มาตรา ๗๒๙ เช่น ตกลงกันว่าถ้าลูกหนี้ขาดส่งดอกเบี้ยเป็นเวลา ๒ ปี (น้อยกว่า ๕ ปีตามที่กฎหมายกำหนด) ผู้รับจ้างงานสามารถฟ้องบังคับเอาทรัพย์สินจ้างงานหลุดได้ ไม่ได้มาตรา ๗๓๕ เช่น ตกลงกันว่าหากมีการโอนทรัพย์สินที่จ้างงานให้แก่บุคคลอื่น ผู้รับจ้างงานไม่ต้องบอกกล่าวบังคับจ้างงานไปยังผู้รับโอนทรัพย์สินนั้น ไม่ได้

๓ ปัญหาว่าจะทำข้อตกลงแตกต่างจากมาตรา ๗๒๙/๑ ได้หรือไม่ เห็นว่า
มาตรา ๗๒๙/๑ เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมใหม่โดยให้สิทธิแก่ผู้จ้างงานที่จะแจ้งและเร่งรัดให้ผู้รับจ้างงานขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างงานเองโดยเร็ว ซึ่งเป็นหลักการใหม่เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้จ้างงานในกรณีที่ผู้รับจ้างงานเห็นว่าทรัพย์สินจ้างงานมีมูลค่าสูงกว่าหนี้ที่ค้างชำระจึงไม่รีบฟ้องบังคับจ้างงานเพื่อต้องการได้รับดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น จึงน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งมาตรา ๗๑๑ กำหนดว่า ข้อตกลงที่ทำไว้ก่อนเวลาหนึ่งถึงกำหนดชำระทำให้จัดการทรัพย์สินจ้างงานเป็นประการอื่นนอกจากตามบทบัญญัติด้วยการบังคับจ้างงานเป็นอันไม่สมบูรณ์ นั้น ข้อตกลงที่แตกต่างไปจากมาตรา ๗๒๙/๑ จึงน่าจะตกเป็นโมฆะเช่นกัน

มาตรา ๗๒๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๗ มาตรา ๗๐๐ และ
มาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลจ้างงานทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วย
โดยอนุโลม

ข้อพิจารณา

๑ วัตถุประสงค์เพื่อนำมาตรา ๖๙๑ มาใช้กับเรื่องจ้างงานด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้จ้างงานที่เป็นบุคคลที่สามได้รับประโยชน์เช่นเดียวกับผู้ค้าประกันในกรณีที่เจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ชั้นต้นได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้โดยมีการลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้น

๒. บทบัญญัติเรื่องค่าประกันที่นำมาใช้กับการจำนองใช้เฉพาะกับผู้จำนองที่เป็นบุคคลที่สาม ไม่ใช้กับกรณีที่ถูกหนี้ขึ้นต้นเป็นผู้จำนองเอง

มาตรา ๖๘๑ ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้รับจำนองตกลงลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ขึ้นต้นผู้จำนองที่เป็นบุคคลที่สามมีสิทธิเข้าชำระหนี้ตามจำนวนที่ได้ลดเช่นกัน และจะทำข้อตกลงที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้จำนองมากกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้

มาตรา ๖๘๗ ถ้าผู้รับจำนองทำให้ผู้จำนองไม่อาจรับช่วงสิทธิเหนือทรัพย์สิน เช่น จำนองจำนำ หรือบุริมสิทธิ ผู้จำนองย่อมหลุดพ้นเท่าที่ต้องเสียหาย

มาตรา ๗๐๐ ถ้าผู้รับจำนองผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ขึ้นต้นโดยผู้จำนองไม่ได้ตกลงด้วยผู้จำนองย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด และจะทำข้อตกลงให้มีผลเป็นการยินยอมไว้ล่วงหน้าไม่ได้

มาตรา ๗๐๑ ถ้าผู้จำนองขอชำระหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วผู้รับจำนองไม่ยอมรับผู้จำนองเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิด ถึงแม้ว่ากฎหมายไม่ได้ระบุให้นำมาตรา ๖๘๑/๑ (ห้ามผู้ค้ำประกันตกลงรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม) มาใช้บังคับด้วยก็ตาม แต่ในสัญญาจำนองจะกำหนดให้ผู้จำนองต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมไม่ได้เพราะจะขัดต่อมาตรา ๗๒๗/๑ ที่บัญญัติว่า ผู้จำนองซึ่งเป็นบุคคลที่สามไม่ต้องรับผิดเกินราคาทรัพย์สินที่จำนอง และจะทำข้อตกลงให้ผู้จำนองต้องรับผิดเกินกว่านั้นหรือรับผิดอย่างผู้ค้ำประกันไม่ได้

๓. นอกจากสี่มาตราดังกล่าวแล้ว ตามมาตรา ๗๐๗ บัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๑ ซึ่งรวมถึงมาตรา ๖๘๕/๑ มาใช้กับการจำนองด้วยไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ลูกหนี้ขึ้นต้นเป็นผู้จำนองเองหรือบุคคลที่สามเป็นผู้จำนองก็ตาม

๔. สัญญาจำนองที่ทำขึ้นก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ หากยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่กฎหมายใหม่บังคับใช้ (น่าจะหมายถึงยังไม่มีมีการฟ้องบังคับจำนอง) ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรานี้ด้วย เช่น ถ้าภายหลังจากกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว ผู้รับจำนองลดจำนวนหนี้ให้แก่ลูกหนี้ขึ้นต้นผู้จำนองย่อมมีสิทธิชำระหนี้ตามที่ได้ลดด้วย หรือข้อตกลงที่ผู้จำนองทำไว้ล่วงหน้าอันมีผลเป็นการยินยอมให้ผู้รับจำนองผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ขึ้นต้นได้ที่ปรากฏอยู่ในสัญญาจำนองซึ่งทำก่อนกฎหมายใหม่ใช้บังคับ ย่อมเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ (ดูบทเฉพาะกาล ฉบับที่ ๒๐ มาตรา ๒๑)

มาตรา ๗๒๗/๑ ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จำนองในเวลาที่ยังบังคับจำนองหรือเอาทรัพย์สินจำนองหลุด

ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดเกินที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จำนองรับผิดอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจำนองหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการตาม กฎหมายหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จำนอง ทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลและผู้จำนองได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้จ้างซึ่งจ้างทนายของตนเป็นประกันหนี้ของบุคคลอื่น (ผู้จ้างเป็นบุคคลที่สาม) ไม่ต้องรับผิดชอบราคาทรัพย์สินที่จ้างในเวลาที่ยังค้างชำระหรือเอาทรัพย์สินจ้างหลุดเพื่อให้เป็นไปตามหลักการในเรื่องของการประกันด้วยทรัพย์สิน

๒. เดิมขอบเขตความรับผิดของผู้จ้างมีกำหนดไว้ในมาตรา ๗๓๓ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นกรณี ลูกหนี้ชั้นต้นเป็นผู้จ้างเองหรือผู้จ้างเป็นบุคคลที่สามก็ตาม หากเอาทรัพย์สินจ้างหลุดหรือขายทอดตลาดแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ที่ค้าง ผู้จ้างไม่ต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาด เว้นแต่ได้ทำข้อตกลงกับผู้รับจ้างว่าตนเองยินยอมรับผิดชอบในส่วนที่ขาดอยู่นั้น ซึ่งถ้าเป็นกรณีที่ลูกหนี้ชั้นต้นเป็นผู้จ้างเองก็น่าจะเป็นธรรมเพราะในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นเขาจะต้องรับผิดชอบหนี้โดยสิ้นเชิงอยู่แล้วและไม่มีเหตุผลอะไรที่เมื่อนำทรัพย์สินของตนเองมาจ้างเป็นประกันแล้วจะรับผิดชอบน้อยกว่าเดิม แต่ในกรณีที่ผู้จ้างเป็นบุคคลที่สามเมื่อเอาทรัพย์สินมาจ้างเป็นประกันหนี้ของผู้อื่นก็ไม่ควรต้องรับผิดชอบต่อมูลค่าทรัพย์สินที่เอามาเป็นประกันตามหลักของการประกันด้วยทรัพย์สินซึ่งแตกต่างจากหลักการประกันด้วยบุคคล บทบัญญัติมาตรานี้จึงแยกเรื่องความรับผิดของผู้จ้างซึ่งเป็นผู้ที่สามออกมาบัญญัติต่างหาก โดยกำหนดว่าไม่ต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินที่จ้างและจะทำข้อตกลงใด ๆ ให้ผู้จ้างดังกล่าวต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินจ้างนั้นไม่ได้ ส่วนกรณีที่ลูกหนี้ชั้นต้นเป็นผู้จ้างเองยังคงอยู่ภายใต้มาตรา ๗๓๓ ซึ่งตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกายังคงสามารถทำข้อตกลงว่าจะยอมรับผิดในหนี้ส่วนที่ยังขาดอยู่ได้

๓. ความในวรรคสองกำหนดว่า ถ้าผู้จ้างเป็นบุคคลที่สามซึ่งมิใช่ลูกหนี้ชั้นต้น ทำข้อตกลงกับเจ้าหนี้ไม่ว่าจะอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นสัญญาค้ำประกันหรือข้อตกลงว่าจะรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมแยกต่างหาก หากมีผลให้ผู้จ้างต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินที่จ้าง ข้อตกลงเหล่านั้นตกเป็นโมฆะ แต่ถ้าผู้จ้างนำทรัพย์สินอื่นมาจ้างหรือจำนำเพิ่ม เช่นนี้เป็นการให้ประกันด้วยทรัพย์สินเพิ่มเติมไม่ใช่การทำข้อตกลงในลักษณะว่าจะรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินที่จ้างไว้แต่เดิม

๔. ปัญหา ถ้าลูกหนี้ชั้นต้นและบุคคลที่สามมีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันในทรัพย์สินชั้นหนึ่งแล้วนำทรัพย์สินนั้นไปจดทะเบียนจ้างกับเจ้าหนี้โดยบุคคลทั้งสองทำข้อตกลงกับเจ้าหนี้ว่าหากค้างชำระได้เงินไม่พอชำระหนี้จะยอมรับผิดชดใช้เงินในส่วนที่ยังขาดอยู่จนครบ ข้อตกลงดังกล่าวใช้บังคับได้หรือไม่ เห็นว่า ในส่วนของลูกหนี้ชั้นต้นข้อตกลงดังกล่าวใช้บังคับได้เนื่องจากเป็นการจ้างเพื่อประกันหนี้ของตนเอง ตกอยู่ในบังคับของมาตรา ๗๓๓ ซึ่งตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาข้อตกลงที่ลูกหนี้ชั้นต้นยอมรับผิดชดใช้เงินในส่วนที่ขาดจนกว่าจะครบไม่ตกเป็นโมฆะ แต่ในส่วนของผู้ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ร่วมนั้นเป็นการจ้างทรัพย์สินส่วนของตนเพื่อประกันหนี้ของบุคคลอื่น จึงอยู่ในบังคับของมาตรานี้ซึ่งไม่อาจทำข้อตกลงใด ๆ อันมีผลทำให้ผู้จ้างต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินจ้าง ข้อตกลงระหว่างเจ้าหนี้กับผู้จ้างซึ่งเป็นบุคคลที่สามจึงตกเป็นโมฆะ

๕. ถ้าผู้จ้างซึ่งเป็นบุคคลที่สามนำทรัพย์สินอีกชั้นหนึ่งมาจดทะเบียนจ้างหนี้รายเดียวกัน ถือว่าเป็นการประกันด้วยทรัพย์สินอีกสัญญาหนึ่ง ไม่ใช่การทำข้อตกลงอันมีผลให้ผู้จ้างนั้นต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินจ้าง (ชั้นแรก)

๖. ในกรณีที่ผู้จำนองซึ่งเป็นบุคคลที่สามไปทำสัญญาค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ชั้นต้นที่มีต่อเจ้าหนี้รายเดียวกันแต่เป็นอีกมูลหนี้หนึ่ง (คนละมูลหนี้กับที่จำนองเป็นประกัน) เช่น ครั้งแรกผู้จำนองจดทะเบียนจำนองที่ดินของตนเองเป็นประกันหนี้เงินกู้ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ลูกหนี้ชั้นต้นได้กู้จากธนาคารเจ้าหนี้เพื่อนำไปซื้อบ้าน ต่อมาหากลูกหนี้ชั้นต้นประสงค์จะทำสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีวงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากธนาคารเดิม โดยมีผู้จำนองคนเดิมมาทำสัญญาค้ำประกันเฉพาะหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี เช่นนี้ย่อมทำได้ สัญญาค้ำประกันดังกล่าวไม่ตกเป็นโมฆะ

๗. ปัญหา ถ้าบุคคลใดทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของลูกหนี้ชั้นต้นไว้ก่อนแล้ว และต่อมาได้นำทรัพย์สินของตนเองไปจดทะเบียนจำนองประกันหนี้รายเดียวกันเช่นนี้ สัญญาค้ำประกันที่ทำไว้เดิมจะตกเป็นโมฆะตามมาตรานี้หรือไม่ เห็นว่า ความในวรรคสองที่ใช้คำว่า "ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดชอบ..." แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ใช้กับข้อตกลงทั้งหลายไม่ว่าจะทำขึ้นก่อนหรือหลังการจดทะเบียนจำนองถ้ามีผลทำให้ผู้จำนองต้องรับผิดชอบต่อราคาทรัพย์สินที่จำนอง ข้อตกลงนั้นตกเป็นโมฆะ สัญญาค้ำประกันดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ

๘. อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้ชั้นต้นและผู้จำนองเป็นบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการตามกฎหมาย (ผู้แทนนิติบุคคลตามที่จดทะเบียน) หรือเป็นบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคล (ผู้มีอำนาจควบคุมตามความเป็นจริง) ถึงแม้ว่าผู้จำนองเป็นบุคคลที่สามแต่กฎหมายยอมให้บุคคลเหล่านี้ทำสัญญาค้ำประกันนิติบุคคลดังกล่าวเป็นสัญญาต่างหากได้ ซึ่งถือว่าเป็นข้อยกเว้นของหลักการตามมาตรานี้ เหตุผลก็เนื่องจากว่าบุคคลเหล่านี้คือผู้ที่นำเงินหรือทรัพย์สินที่นิติบุคคลได้จากเจ้าหนี้ไปใช้ในความเป็นจริง

มาตรา ๗๒๘ เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระ ผู้รับจำนองต้องส่งหนังสือบอกกล่าวดังกล่าวให้ผู้จำนองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ ถ้าผู้รับจำนองมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น ให้ผู้จำนองเช่นว่านั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกหนี้ชั้นต้นมีเวลาในการชำระหนี้ตามสมควรก่อนจะถูกบังคับจำนอง รวมทั้งกำหนดให้เจ้าหนี้ผู้รับจำนองต้องแจ้งให้ผู้จำนองที่เป็นบุคคลที่สามทราบด้วยเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีโอกาสที่จะชำระหนี้ก่อนถูกบังคับจำนองด้วย

๒. ก่อนจะฟ้องบังคับจำนองผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ขั้นต้นให้ชำระหนี้ก่อนเสมอโดยไม่ต้องคำนึงว่าลูกหนี้ขั้นต้นเป็นผู้จำนองเองหรือบุคคลที่สามเป็นผู้จำนอง (เปรียบเทียบกับเรื่องค้ำประกันซึ่งมาตรา ๖๘๖ กำหนดว่า ก่อนฟ้องบังคับตามสัญญาค้ำประกันเจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเพียงคนเดียวไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ขั้นต้นแต่อย่างใด) ดังนั้น ถึงแม้ว่ากำหนดเวลาชำระหนี้ประธานจะเป็นไปตามวันแห่งปฏิทินซึ่งถ้าลูกหนี้ขั้นต้นไม่ชำระหนี้จะตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีก็ตาม เจ้าหนี้ผู้จำนองก็ยังคงต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ขั้นต้นก่อนฟ้องบังคับจำนองอยู่ ถ้าไม่มีหนังสือบอกกล่าวก่อนฟ้องบังคับจำนอง เจ้าหนี้ไม่มีอำนาจฟ้อง (ฎ ๑๔๔๒/๒๕๒๓)

๓. ในหนังสือบอกกล่าวต้องให้เวลาลูกหนี้ขั้นต้นชำระหนี้ไม่น้อยกว่า ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นซึ่งเดิมกฎหมายกำหนดเพียงว่าเจ้าหนี้ต้องให้เวลาอันสมควรเท่านั้นโดยไม่ได้บังคับว่าต้องให้เวลาขั้นต่ำ ๖๐ วัน (เปรียบเทียบกับเรื่องค้ำประกัน มาตรา ๖๘๖ ไม่ได้บังคับว่าในหนังสือบอกกล่าวผู้ค้ำประกันเจ้าหนี้จะต้องกำหนดเวลาให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แต่อย่างใด)

๔. ถ้าได้ส่งหนังสือบอกกล่าวไปถึงลูกหนี้ขั้นต้นแล้ว ลูกหนี้ขั้นต้นอาจสละประโยชน์แห่งเงื่อนไขตามหนังสือบอกกล่าวก็ได้ (ฎ ๑๑๓๓/๒๕๒๐) ซึ่งทำให้เจ้าหนี้สามารถฟ้องบังคับจำนองได้ก่อนครบกำหนดเวลาตามหนังสือบอกกล่าว แต่ลูกหนี้ขั้นต้นจะทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้าว่าเจ้าหนี้ไม่จำเป็นต้องให้เวลาชำระหนี้ถึง ๖๐ วันก็ได้เช่นนี้ไม่ได้เพราะขัดต่อมาตรา ๗๑๔/๑ ที่กำหนดให้ข้อตกลงซึ่งแตกต่างไปจากมาตรา ๗๒๘ ตกเป็นโมฆะ

๕. การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมีหนังสือบอกกล่าวแทนแม้ไม่ได้ทำเป็นหนังสือ แต่ถ้าเจ้าหนี้ผู้รับจำนองยอมรับเอาการบอกกล่าวดังกล่าว ถือว่าได้ให้สัตยาบันตามมาตรา ๘๒๓ การบอกกล่าวนั้นชอบแล้ว (ฎ ๒๔๒๗/๒๕๑๘ และ ฎ ๔๒๕๐/๒๕๓๖)

๖. วิธีส่งคำบอกกล่าวที่ชอบด้วยกฎหมายและถือว่าลูกหนี้ได้รับแล้ว เช่น วางหนังสือต่อหน้าผู้จำนอง (ฎ ๓๑๘/๒๕๐๑) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ แม้ลูกหนี้ไม่ยอมรับ (ฎ ๒๕๑/๒๕๒๓) ส่งไปยังภูมิลำเนาของลูกหนี้แต่ไม่มีคนรับ จึงประกาศหนังสือพิมพ์ (ฎ ๔๒๕๐/๒๕๓๖)

๗. กรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่สาม เจ้าหนี้ต้องส่งหนังสือบอกกล่าวให้บุคคลดังกล่าวทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือบอกกล่าวให้แก่ลูกหนี้ขั้นต้น (ในทางปฏิบัติจะส่งไปในวันเดียวกับวันที่ส่งให้แก่ลูกหนี้ขั้นต้นเลยก็ได้) ในหนังสือบอกกล่าวนี้ไม่ต้องกำหนดเวลาให้ผู้จำนองชำระหนี้เพราะหากกำหนดเวลาชำระหนี้ของลูกหนี้ขั้นต้นตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลงเมื่อใด เจ้าหนี้ย่อมฟ้องผู้จำนองที่เป็นบุคคลที่สามไปพร้อมกับลูกหนี้ขั้นต้นได้ทันที

๘. ถ้าผู้รับจำนองไม่ได้บอกกล่าวผู้จำนองซึ่งเป็นบุคคลที่สามหรือบอกกล่าวเมื่อเกินกำหนดแล้ว ไม่ถึงกับทำให้ฟ้องบังคับจำนองไม่ได้ เจ้าหนี้เพียงแต่เสียสิทธิในการเรียกดอกเบี้ยค่าสินไหมทดแทน ค่าภาระติดพันที่เกิดขึ้นตั้งแต่พ้นกำหนด ๑๕ วัน

๙. สัญญาจำนองที่ทำขึ้นก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ หากจะบังคับจำนองหลังจากกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้วจะต้องบอกกล่าวบังคับจำนองตามมาตรา ๗๒๘ ที่แก้ไขใหม่นี้ (ดูบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๒) แต่ถ้าได้แล้วเริ่มบอกกล่าวบังคับจำนองไปแล้วก่อนกฎหมายใหม่ใช้บังคับก็ให้ใช้กฎหมายเดิมต่อไป

มาตรา ๗๒๙ ในการบังคับจำหน่ายตามมาตรา ๗๒๘ ถ้าไม่มีการจำหน่ายรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้รับจำหน่ายจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินจำหน่ายหลุดภายในบังคับแห่งเงื่อนไขดังจะกล่าวต่อไปนี้แทนการขายทอดตลาดก็ได้

(๑) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึงห้าปี และ

(๒) ผู้รับจำหน่ายแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลว่าราคาทรัพย์สินนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินอันค้างชำระ

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงภาวะในการพิสูจน์เปรียบเทียบระหว่างราคาทรัพย์สินจำหน่ายกับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระในกรณีที่ผู้รับจำหน่ายฟ้องเพื่อเอาทรัพย์สินหลุดจากเดิมที่ผู้จำหน่ายต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าราคาทรัพย์สินสูงกว่าจำนวนหนี้ (ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ต้องถือว่าราคาทรัพย์สินน้อยกว่า ผู้รับจำหน่ายเป็นฝ่ายชนะคดี) มาเป็นผู้รับจำหน่ายต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ว่าราคาทรัพย์สินน้อยกว่าหรือใกล้เคียงกับจำนวนหนี้ (ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ต้องถือว่าราคาทรัพย์สินสูงกว่า ผู้จำหน่ายเป็นฝ่ายชนะคดี)

๒. การฟ้องเอาทรัพย์สินจำหน่ายหลุดตามมาตรา ๗๒๙ ต้องมีการบอกกล่าวบังคับจำหน่ายโดยชอบตามมาตรา ๗๒๘ ด้วย

มาตรา ๗๒๙/๑ เวลาใด ๆ หลังจากทีหนึ่งถึงกำหนดชำระ ถ้าไม่มีการจำหน่ายรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้จำหน่ายมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจำหน่ายเพื่อให้ผู้รับจำหน่ายดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยผู้รับจำหน่ายต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าหนังสือแจ้งของผู้จำหน่ายเป็นหนังสือยินยอมให้ขายทอดตลาด

ในกรณีที่ผู้รับจำหน่ายไม่ได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ผู้จำหน่ายพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อผู้รับจำหน่ายขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำหน่ายได้เงินสุทธิจำนวนเท่าใดผู้รับจำหน่ายต้องจัดสรรชำระหนี้และอุปสรรคให้เสร็จสิ้นไป ถ้ายังมีเงินเหลือก็ต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำหน่ายหรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนที่ค้างชำระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓๓ และในกรณีที่ผู้จำหน่ายเป็นบุคคลซึ่งจำหน่ายทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ผู้จำหน่ายย่อมรับผิดชอบเพียงเท่าที่มาตรา ๗๒๙/๑ กำหนดไว้

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์ให้ผู้จำนองมีวิธีที่จะบังคับให้ผู้รับจำนองรับขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนอง เพื่อจะได้ไม่ต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากบางกรณีทรัพย์สินจำนองมีมูลค่าสูงกว่าจำนวนหนี้มาก ทำให้เจ้าหนี้บางรายไม่กระตือรือร้นที่จะบังคับจำนองทั้ง ๆ ที่หนี้ประธานถึงกำหนดชำระแล้วซึ่งมีผลให้ผู้รับจำนองต้องรับภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ และถ้าในอนาคตทรัพย์สินจำนองเกิดราคาตกจะยิ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้จำนองยิ่งขึ้น

๒. ผู้จำนองใช้สิทธิแจ้งให้ผู้รับจำนองขายทอดตลาดตามมาตรานี้ได้ทันทีที่หนี้ประธานถึงกำหนดชำระ แม้ลูกหนี้ขั้นต้นจะยังไม่ตกเป็นผู้ผิดนัดหรือเจ้าหนี้ผู้รับจำนองยังไม่ได้บอกกล่าวบังคับจำนองก็ตาม และผู้รับจำนองต้องดำเนินการขายทอดตลาดภายใน ๑ ปีโดยไม่ต้องบอกกล่าวบังคับจำนองตามมาตรา ๗๒๘

๓. ถึงแม้ว่าผู้จำนองได้แจ้งให้ผู้รับจำนองขายทอดตลาดตามมาตราได้แล้ว ก็ไม่ตัดสิทธิผู้รับจำนองที่จะฟ้องบังคับจำนองถ้ามีการบอกกล่าวบังคับจำนองโดยชอบแล้วตามมาตรา ๗๒๘ ถ้อยคำในวรรคหนึ่งที่ว่า "โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล" มีความมุ่งหมายที่จะบอกว่ากระบวนการตามมาตราสามารถทำได้โดยผู้จำนองไม่ต้องไปฟ้องเป็นคดีเพื่อให้ศาลสั่งบังคับผู้รับจำนองให้ขายทอดตลาด ขณะเดียวกันผู้รับจำนองก็ต้องฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลสั่งอนุญาตให้ผู้รับจำนองขายทอดตลาดเองโดยไม่ผ่านกรมบังคับคดีเท่านั้น ไม่ได้มีความประสงค์ให้การแสดงเจตนาของผู้จำนองตามมาตราไปมีผลถึงกับห้ามผู้รับจำนองฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับจำนองตามปกติ มิฉะนั้นแล้วมาตรา ๗๒๘ และมาตรา ๗๒๙ คงต้องระบุว่าอยู่ภายใต้บังคับมาตรานี้ ดังนั้น แม้ผู้จำนองได้ใช้สิทธิตามมาตรานี้ก็ไม่ได้ห้ามผู้รับจำนองที่จะฟ้องบังคับจำนองตามวิธีการปกติแต่อย่างใด

๔. แต่ในทางกลับกัน ถ้าเจ้าหนี้ผู้รับจำนองได้ฟ้องบังคับจำนองไปแล้ว ผู้จำนองจะมาขอใช้สิทธิตามมาตราในขณะที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือระหว่างการบังคับคดีอีกไม่ได้แล้ว เพราะเจตนารมณ์ของมาตรานี้เพียงต้องการให้ผู้จำนองมีวิธีการสำหรับเร่งรัดให้เจ้าหนี้ผู้รับจำนองรับบังคับจำนอง ไม่ใช่การกำหนดขั้นตอนการบังคับจำนองที่จะต้องเริ่มจากผู้รับจำนองต้องขายทอดตลาดเองก่อน (ถ้าผู้จำนองแจ้งความประสงค์เช่นนั้น) นอกจากนี้ การที่เจ้าหนี้ผู้รับจำนองฟ้องบังคับจำนองต่อศาลก็เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตราแล้วที่ไม่ต้องการให้เจ้าหนี้นั้นประวิงการบังคับจำนองไว้โดยหวังเอาประโยชน์จากดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น

๕. ปัญหา ในสัญญาจำนองจะมีข้อตกลงว่าผู้จำนองจะไม่ใช้สิทธิหรือสละสิทธิตามมาตรานี้ได้หรือไม่ เห็นว่า ถึงแม้ว่ามาตรา ๗๑๔/๑ ไม่ได้กำหนดห้ามทำข้อตกลงที่แตกต่างไปจากมาตรานี้ก็ตาม แต่ในมาตรา ๗๑๑ บัญญัติว่า "การที่จะตกลงกันไว้เสียแต่ก่อนเวลาหนี้ถึงกำหนดชำระเป็นข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งว่า ถ้าไม่ชำระหนี้ ให้ผู้รับจำนองเข้าเป็นเจ้าของทรัพย์สินซึ่งจำนอง หรือให้จัดการแก่ทรัพย์สินนั้นเป็นประการอื่นอย่างใด นอกจากตามบทบัญญัติทั้งหลายว่าด้วยการบังคับจำนองนั้นไซ้ ข้อตกลงเช่นนั้นท่านว่าไม่สมบูรณ์" เมื่อบทบัญญัติมาตรานี้อยู่ใน "หมวด ๔ การบังคับจำนอง" คู่สัญญาจึงไม่อาจตกลงเป็นอย่างอื่นได้ และถ้ายอมให้ตกลงเช่นนั้นได้ก็เท่ากับยอมให้เจ้าหนี้

ผู้รับจ้างสามารถถ่วงเวลาการบังคับจ้างออกไปเรื่อยๆได้ตามอำเภอใจซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการแก้ไขกฎหมายค้าประกันกับนี้ในครั้งนี้

๖. ปัญหา ในทางกลับกัน ถ้าในสัญญาจ้างจะทำข้อตกลงไว้ล่วงหน้าเลยว่า เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระผู้จ้างยอมให้ผู้รับจ้างขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างได้ที่โดยถือว่าผู้จ้างต้องใช้สิทธิตามมาตรานี้เป็นกรลวงหน้าจะทำได้หรือไม่ เห็นว่า ความในวรรคหนึ่งของมาตรานี้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าการใช้สิทธิของผู้จ้างตามมาตรานี้ต้องกระทำหลังจากที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว การทำข้อตกลงให้มีผลแตกต่างออกไปย่อมขัดต่อมาตรา ๗๑๑ และเจตนารมณ์ของมาตรานี้เองที่ต้องการให้ผู้จ้างมีเครื่องมือในการเร่งรัดผู้รับจ้าง มิใช่ให้เป็นเครื่องมือของผู้รับจ้างในการหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับจ้างตามมาตรา ๗๒๘ เพราะหากยอมให้ตกลงเช่นนั้นได้เท่ากับว่าเมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระผู้รับจ้างไม่ต้องบอกกล่าวบังคับจ้างไปยังผู้ใดเลยและไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อพิสูจน์จำนวนหนี้ที่ค้างชำระก่อนการขายทอดตลาดแต่อย่างใด

๗. เมื่อผู้จ้างมีหนังสือแจ้งไปยังผู้รับจ้างตามมาตราแล้ว ผู้รับจ้างต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ถ้าไม่ดำเนินการผู้รับจ้างเสียสิทธิในการเรียกดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ที่มีเกิดขึ้นภายหลังวันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แต่ไม่ได้หมายความว่าจ้างจะต้องขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างให้ได้ภายใน ๑ ปี เพียงแต่ผู้รับจ้างได้เริ่มต้นดำเนินการเพื่อให้มีการขายทอดตลาดภายในระยะเวลาดังกล่าวก็เพียงพอแล้ว ถ้าไม่อาจขายทอดตลาดได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด เช่น ไม่มีผู้สนใจซื้อหรือไม่อาจขายทรัพย์สินจ้างได้เพราะอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ผู้รับจ้างไม่เสียสิทธิในการเรียกดอกเบี้ยและอุปกรณ์แห่งหนี้...

มาตรา ๗๓๕ เมื่อผู้รับจ้างคนใดจะบังคับจ้างเอาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจ้างผู้รับจ้างต้องมีจดหมายบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนจึงจะบังคับจ้างได้

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับโอนทรัพย์สินจ้างที่จะถูกบังคับจ้างมีเวลาเพิ่มขึ้นในการที่จะไถ่ถอนจ้างจากหนึ่งเดือนเป็นไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน เท่ากับระยะเวลาที่ลูกหนี้ขึ้นต้นได้รับโอกาสตามมาตรา ๗๒๘

๒. เมื่อมีการโอนทรัพย์สินจ้างไปยังบุคคลอื่น ก่อนบังคับจ้างผู้รับจ้างต้องมีจดหมายบอกกล่าวโดยให้เวลาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินจ้างที่จะไถ่ถอนจ้างไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน หากยังไม่บอกกล่าวหรือบอกกล่าวแล้วแต่ยังไม่ครบ ๖๐ วัน จะฟ้องบังคับจ้างไม่ได้

๓ บรรดาข้อตกลงที่แตกต่างไปจากมาตรานี้ เช่น ตกลงว่าผู้รับจ้างจะมีจดหมายบอกกล่าวล่วงหน้าเพียงหนึ่งเดือน เช่นนี้ย่อมตกเป็นโมฆะ

๔. ผู้รับโอนทรัพย์สินจํานองน่าจะมีสิทธิแจ้งให้ผู้รับจํานองขายทอดตลาดทรัพย์สินจํานองได้ เช่นเดียวกับผู้จํานองตามมาตรา ๗๒๙/๑

๕. สัญญาจํานองที่สร้างขึ้นก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ หากจะบังคับจํานอง หลังจากกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว นอกจากต้องทำตามมาตรา ๗๒๘ ถ้ามีการโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินจํานองไปให้แก่บุคคลอื่นก็ต้องบอกกล่าวผู้รับโอนตามมาตรา ๗๒๘ (ดูบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๒)

มาตรา ๗๓๗ ผู้รับโอนจะไถ่ถอนจํานองเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้าผู้รับจํานองได้บอกกล่าวว่าจะบังคับจํานอง ผู้รับโอนต้องไถ่ถอนจํานองภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว

ข้อพิจารณา

๑. วัตถุประสงค์เพื่อให้ระยะเวลาที่ผู้รับโอนจะต้องไถ่ถอนจํานองจากผู้รับจํานองตามมาตรานี้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในจดหมายบอกกล่าวตามมาตรา ๗๓๕

๒. ขยายเวลาที่ผู้รับโอนอาจไถ่ถอนจํานองจากเดิมภายใน ๑ เดือนนับแต่วันรับคำบอกกล่าว เป็นภายใน ๖๐ วันนับแต่วันรับคำบอกกล่าวตามมาตรา ๗๓๕

๓. สัญญาจํานองที่สร้างขึ้นก่อนกฎหมายใหม่ (ฉบับที่ ๒๐) ใช้บังคับ หากจะบังคับจํานองเอาแก่ผู้รับโอนหลังจากกฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว นอกจากต้องทำตามมาตรา ๗๓๕ ที่แก้ไขใหม่คือ มีจดหมายบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน และหากผู้รับโอนต้องการไถ่ถอนจํานองก็มีสิทธิไถ่ถอนได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นตามมาตรา ๗๓๗ (ดูบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๓)

มาตรา ๗๔๔ อันจํานองย่อมระงับสิ้นไป

- (๑) เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดมิใช่เหตุอายุความ
- (๒) เมื่อปลดจํานองให้แก่ผู้จํานองด้วยหนังสือเป็นสำคัญ
- (๓) เมื่อผู้จํานองหลุดพ้น
- (๔) เมื่อถอนจํานอง
- (๕) เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจํานองตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาแต่การบังคับจํานองหรือถอนจํานอง หรือเมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒๙/๑
- (๖) เมื่อเอาทรัพย์สินซึ่งจํานองนั้นหลุด

ข้อพิจารณา

เนื่องจากการเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๗๒๙/๑ ให้ผู้จ้างมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับจ้างขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างเพื่อชำระหนี้ได้เมื่อนี้ถึงกำหนดชำระ ดังนั้น หากผู้รับจ้างขายทอดตลาดและได้เงินชำระหนี้แล้วการจ้างย่อมระงับสิ้นไปจึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมอนุมาตรา (๕) ของมาตรานี้ให้รวมถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สินจ้างตามมาตรา ๗๒๙/๑ ด้วย

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ. ๒๕๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๑ อันคำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์

หนีในอนาคตหรือหนีมีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนีนั้นอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้ แต่ต้องระบุดูประสงค์ในการก่อหนี้รายที่คำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่คำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่คำประกัน เว้นแต่เป็นการคำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว ตามมาตรา ๖๙๙ จะไม่ระบุดูระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

สัญญาค้ำประกันต้องระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ค้ำประกันย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้หรือสัญญาที่ระบุไว้เท่านั้น

หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้นก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๖๘๑/๑ ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘๕/๑ ของหมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไปของลักษณะ ๑๑ ค้ำประกัน ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๖ เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดเจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ

ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้หรือผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ค้ำประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ก่อนการผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๗๐๑ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามวรรคสาม เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดในระหว่างนั้นมีได้

การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๓ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๓”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ทั้งนี้ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน

ข้อตกลงใดที่มีผลเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ค้ำประกันให้มากกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๐๐ ถ้าค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนและเจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด เว้นแต่ผู้ค้ำประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น

ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๑๔/๑ ของหมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไปของลักษณะ ๑๒ จำนวน ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๗๑๔/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการจำนองที่แตกต่างไปจากมาตรา ๗๒๘ มาตรา ๗๒๙ และมาตรา ๗๓๕ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๙๑ มาตรา ๖๙๗ มาตรา ๗๐๐ และมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลจำนองทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๒๗/๑ ของหมวด ๓ สิทธิและหน้าที่ของผู้รับจำนองและผู้จำนอง ของลักษณะ ๑๒ จำนวน ของบรรพ ๓ เอกเทศสัญญา แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๗๒๗/๑ ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ไม่ต้องรับผิดในหนี้เกินราคาทรัพย์สินที่จำนองในเวลาที่บังคับจำนองหรือเอาทรัพย์สินจำนองหลุด

ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จำนองรับผิดเกินที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จำนองรับผิดอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจำนองหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒๘ เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่า ให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีผู้จำนองซึ่งจำนองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระ ผู้รับจำนองต้องส่งหนังสือบอกกล่าวดังกล่าวให้ผู้จำนองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้ทราบ ถ้าผู้รับจำนองมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้จำนอง เช่นว่านั้นหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาสิบห้าวันดังกล่าว”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒๙ ในการบังคับจำนองตามมาตรา ๗๒๘ ถ้าไม่มีการจำนองรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินจำนองหลุดภายในบังคับแห่งเงื่อนไขดังจะกล่าวต่อไปนี้แทนการขายทอดตลาดก็ได้

- (๑) ลูกหนี้ได้ขาดส่งดอกเบี้ยมาแล้วเป็นเวลาถึงห้าปี และ
- (๒) ผู้รับจำนองแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าราคาทรัพย์สินนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินอันค้างชำระ”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๗๒๙/๑ เวลาใด ๆ หลังจากที่หนี้ถึงกำหนดชำระ ถ้าไม่มีการจำนองรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้จำนองมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจำนองเพื่อให้ผู้รับจำนองดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยผู้รับจำนองต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าหนังสือแจ้งของผู้จำนองเป็นหนังสือยินยอมให้ขายทอดตลาด

ในกรณีที่ผู้รับจำนองไม่ได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ผู้จำนองพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

เมื่อผู้รับจำนองขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองได้เงินสุทธิจำนวนเท่าใด ผู้รับจำนองต้องจัดสรรชำระหนี้และอุปกรณ์ให้เสร็จสิ้นไป ถ้ายังมีเงินเหลือก็ต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำนอง หรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น

แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนที่ค้างชำระ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓๓ และในกรณีที่ผู้จ้างง
เป็นบุคคลซึ่งจ้างงทรัพย์สินเพื่อประกันหนี้อันบุคคลอื่นจะต้องชำระ ผู้จ้างงย่อมรับผิดชอบเพียงเท่าที่
มาตรา ๗๒๗/๑ กำหนดไว้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓๕ เมื่อผู้รับจ้างงคนใดจะบังคับจ้างงเอาแก่ผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งจ้างง
ผู้รับจ้างงต้องมีจดหมายบอกกล่าวแก่ผู้รับโอนล่วงหน้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อน
จึงจะบังคับจ้างงได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓๗ ผู้รับโอนจะไถ่ถอนจ้างงเมื่อใดก็ได้ แต่ถ้าผู้รับจ้างงได้บอกกล่าวว่าจะบังคับจ้างง
ผู้รับโอนต้องไถ่ถอนจ้างงภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๔๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔๔ อันจ้างงย่อมระงับสิ้นไป

(๑) เมื่อหนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดมิใช่เหตุอายุความ

(๒) เมื่อปลดจ้างงให้แก่ผู้จ้างงด้วยหนังสือเป็นสำคัญ

(๓) เมื่อผู้จ้างงหลุดพ้น

(๔) เมื่อถอนจ้างง

(๕) เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่งจ้างงตามคำสั่งศาลอันเนื่องมาแต่การบังคับจ้างง
หรือถอนจ้างง หรือเมื่อมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒๗/๑

(๖) เมื่อเอาทรัพย์สินซึ่งจ้างงนั้นหลุด”

มาตรา ๑๘ บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้
และผู้ค้ำประกัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผล
เป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็น
อุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๖๙๑ วรรคหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติตามมาตรา ๗๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้กับสัญญาจำนองที่ยังมีผลบังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติตามมาตรา ๗๒๘ และมาตรา ๗๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับการบังคับจำนองที่ทำขึ้นนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๓ บทบัญญัติตามมาตรา ๗๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับกับกรณีและผู้รับโอนต้องการไถ่ถอนจำนองเมื่อมีการบอกกล่าวบังคับจำนองตามมาตรา ๗๓๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิและให้เป็นธรรมแก่ผู้ค้าประกันและผู้จำนองซึ่งมีใช้ลูกหนี้ชั้นต้น แต่เป็นเพียงบุคคลภายนอกที่ยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ในการที่จะชำระหนี้แทนลูกหนี้เท่านั้น โดยข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติปรากฏว่าเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพให้กู้ยืม มักจะอาศัยอำนาจต่อรองที่สูงกว่าหรือความได้เปรียบในทางการเงินกำหนดข้อตกลงอันเป็นการยกเว้นสิทธิของผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือให้ค้าประกันหรือผู้จำนองต้องรับผิดชอบเสมือนเป็นลูกหนี้ชั้นต้น กรณีจึงส่งผลให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จำนองซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปไม่ได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งต้องกลายเป็นผู้ถูกฟ้องล้มละลายอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ค้าประกันและผู้จำนอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๖๘๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐)
พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตน
เพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น
ย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘ มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจากมาตรา ๖๘๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๖๘๔ มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙ เป็นโมฆะ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๖๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๙๑ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตกลงกับลูกหนี้ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงกันนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้วก็ดี หรือลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ไต่ลดนั้นแล้วก็ดี ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน ในการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันดังกล่าว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว ในกรณีที่เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงดังกล่าวเมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ไต่ลดแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าหนี้นี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงข้อตกลงนั้น ทั้งนี้ ข้อตกลงที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตามมาตรา ๗๐๐”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗

“ความในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำประกันเพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๒๗/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อตกลงใดอันมีผลให้ผู้จ้างองรับผิดเกินที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือให้ผู้จ้างองรับผิดอย่างผู้ค้ำประกัน ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ ไม่ว่าข้อตกลงนั้นจะมีอยู่ในสัญญาจ้างหรือทำเป็นข้อตกลงต่างหาก ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นิติบุคคลเป็นลูกหนี้และบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการตามกฎหมายหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้จ้างองทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันหนี้ของนิติบุคคลและผู้จ้างองได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้เป็นสัญญาต่างหาก”

มาตรา ๘ ข้อตกลงใดที่ได้ทำขึ้นระหว่างวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ ระหว่างวันที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับจนถึงวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ให้เจ้าหนี้นั้นมีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบถึงการลดหนี้ดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกันตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการค้าประกันและจำนองเพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจ ในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้ค้าประกันที่เป็นนิติบุคคลสามารถผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้ รวมทั้งสามารถทำข้อตกลงล่วงหน้ายินยอมให้มีการผ่อนเวลาได้ หากเป็นสถาบันการเงินหรือประกอบอาชีพค้าประกัน เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้